

Adviesnota

Behandeld door: Beleidsadviseur Sociaal Domein	Datum:	Vertrouwelijkheid: Openbaar	Verantw. Portefeuillehouder Wethouder Peterson
		Besluit conform d.d.	Afdeling Sociaal Domein
		Besluit d.d.	Registratienummer 3615140

* Indien openbaar vertrouwelijke feiten opnemen in afzonderlijke bijlage.

Onderwerp

“Regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp Drenthe 2026 – 2030”.

Advies

1. De raad te adviseren om de “Regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp Drenthe 2026 – 2030” vast te stellen.
2. De raad te adviseren om de feedback van de Adviesraad Sociaal Domein van de gemeente Meppel d.d. 26 maart 2026 ter kennisname aan de Jeugdhulp Regio Drenthe te sturen.

Samenvatting

Het college adviseert de gemeenteraad om de “Regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp Drenthe 2026 – 2030” vast te stellen en om de feedback van de Adviesraad Sociaal Domein ter kennisname aan de Jeugdhulp Regio Drenthe (JHRD) te sturen.

Aanleiding

De jeugdzorg in Nederland staat al jarenlang onder druk. Hervorming volgt op hervorming, telkens met het doel de hulp effectiever te maken, beter te organiseren en dichterbij het kind en gezin te brengen. Toch lukt het in de praktijk onvoldoende om die ambities waar te maken. De stelselwijziging van 2015 waarbij gemeenten verantwoordelijk werden voor de jeugdhulp was een ingrijpende poging tot vernieuwing. Helaas is sindsdien de druk alleen maar verder toegenomen, terwijl juist de kinderen en jongeren die de hulp het hardst nodig hebben vaak niet de passende hulp ontvangen.

Om hun wettelijke taak om te voorzien in een voldoende aanbod van gespecialiseerde jeugdhulp in te kunnen vullen, werken de Drentse gemeenten al sinds 2015 samen. Ze werken samen om een sluitend jeugdhulplandschap in Drenthe te organiseren: een systeem waarin kinderen en jongeren en hun gezin zich gezien en gehoord voelen, tijdig passende hulp krijgen en niet verdwalen in doorverwijzingen en wachttijden.

Kinderen, jongeren en hun gezin staan centraal. Niet elke moeilijkheid vraagt om professionele jeugdhulp. Gemeenten kiezen voor normaliseren: kinderen en jongeren mogen fouten maken en ontwikkelen zich met steun van hun omgeving.

Professionele hulp wordt ingezet als dat echt nodig is: passend, tijdig en zo dichtbij mogelijk.

In de regiovisie worden de onderliggende waarden, ambitie en visie benoemd die gemeenten individueel al invulling geven. Daarnaast worden de uitgangspunten en leidende principes voor gespecialiseerde jeugdhulp benoemd. Uitgangspunten die de Drentse gemeenten via de Jeugdhulpregio samen invulling geven.

Belangrijk is dat de gespecialiseerde jeugdhulp bereikbaar is, kwalitatief goed is en betaalbaar is. Dit zijn de pijlers voor regionaal beleid.

De instrumenten die de Jeugdhulpregio gebruikt om aan de genoemde drie pijlers te werken zijn monitoring, transformatie, bevorderlijke kringloop, regionale expert tafels en regionale inkoop.

De outcome die centraal staat wordt ook genoemd. De vier belangrijkste zaken zijn:

- Minder instroom in gespecialiseerde jeugdhulp (door een stevige sociale en pedagogische basis in dorpen en buurten waar hulp en ondersteuning dichtbij en effectief wordt geboden);
- Niet effectieve interventies verdwijnen;
- Wachttijden en wachtlijsten worden korter;
- Een effectieve leer en ontwikkelcyclus via systematiek van data gedreven werken wordt gezamenlijk door gemeenten en stakeholders ingevuld.

De regiovisie is via een intensief en interactief proces tot stand gekomen.

Vertegenwoordigers van jeugdigen, ouders, het onderwijs, gemeenten en jeugdhulpaanbieders hebben de bestanddelen uit de regiovisie voorbereid. Via een inspraakprocedure zijn medio 2025 reacties van externe stakeholders opgehaald en via de zienswijze procedure hebben de adviesraden, colleges en gemeenteraden tot februari 2026 de gelegenheid gehad feedback te geven op de conceptversie van de regiovisie. De definitieve versie van de regiovisie is aangepast op basis van reacties en feedback.

Een aantal gemeenten en adviesraden heeft in de zienswijzen gevraagd om betrokkenheid bij de verdere uitwerking van de regiovisie. Na 1 januari 2027 is in de GR regeling voorzien in een raadscommissie. Tot die datum zullen we u als college informeren over de concretisering van de regiovisie (uitvoeringsagenda) en over de voortgang van de regionale inkoopagenda. We hebben met de JHRD afgesproken dat de definitieve versie van de uitvoeringsagenda wordt voorgelegd (informatief) aan de Drentse gemeenteraden.

Beoogd (maatschappelijk) effect

Door de vaststelling van de regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp geven de Drentse gemeenten aan hoe zij er gezamenlijk voor zorgen dat er een toereikend aanbod is (of ontstaat) van gespecialiseerde jeugdhulp. Een aanbod dat betaalbaar is (reële tarieven), een aanbod dat van voldoende kwaliteit is om aan de behoefte aan

gespecialiseerde jeugdhulp te kunnen voldoen en een aanbod dat tijdig beschikbaar is.

Argumenten

1.1 Het vaststellen van een regiovisie is verplicht

Het vaststellen van een regiovisie is vanaf 1 januari 2026 verplicht op basis van de Wet verbetering beschikbaarheid gespecialiseerde jeugdhulp. Aan die verplichting voldoen we als gemeente als de gemeenteraad de regiovisie vaststelt.

1.2 Gemeenten zijn op grond van de Jeugdwet (artikel 2.4) verantwoordelijk voor een voldoende aanbod van (gespecialiseerde) jeugdhulp.

Voor de zwaardere vormen van jeugdhulp werken we als Drentse gemeenten samen om dat aanbod daadwerkelijk beschikbaar te kunnen houden. Om die gezamenlijke opdracht goed uit te kunnen voeren, is een vastgesteld beleidskader nodig. Dat beleidskader is de regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp.

1.3 De inhoud van de regiovisie sluit aan bij onze lokale uitgangspunten

De inhoud van de regiovisie past bij onze eigen lokale uitgangspunten met betrekking tot jeugd en jeugdhulp zoals deze zijn opgenomen in de “Jeugdnota gemeente Meppel 2023 – 2028”. In de regiovisie is voldoende rekening gehouden met onze lokale wensen en is de zienswijze zoals die is ingediend in voldoende mate vertaald. (bijlage 6) Bij de uitwerking van de regiovisie in de uitvoeringsagenda bij die regiovisie is voldoende ruimte om de aansluiting op ons lokale beleid te borgen.

2.1 De Adviesraad Sociaal Domein gemeente Meppel heeft concrete aanbevelingen gegeven voor de verdere uitwerking van de regiovisie

De adviesraad Sociaal Domein van de gemeente Meppel heeft op 26 maart 2026 een advies (feedback) ingediend op de versie van de regiovisie waarin de zienswijzen zijn verwerkt. (bijlage 4). Het advies luidt onder meer als volgt: “De Adviesraad Sociaal Domein Meppel spreekt waardering uit voor de ambitie en richting van de regiovisie jeugdhulp Drenthe. Tegelijkertijd benadrukt de adviesraad dat het succes van deze visie in hoge mate afhankelijk is van de uitvoering in de praktijk.” Het advies bevat daarnaast een aantal concrete aanbevelingen voor de uitvoeringspraktijk waarover het college de gemeenteraad adviseert om deze ter kennisname te zenden aan de JHRD mee te nemen in de verdere uitwerking van de regiovisie.

Kanttekeningen

1. De regiovisie moet (op basis van artikel 2.8 van de Jeugdwet; en artikel 2.18 dat op basis van het wetsvoorstel verbeteren bereikbaarheid gespecialiseerde jeugdhulp per 1 januari 2026 aan de Jeugdwet is toegevoegd) door iedere gemeenteraad worden vastgesteld. In de nu aangeboden regiovisie zijn niet alle opmerkingen die ingebracht zijn via de zienswijzeprocedure, overgenomen. (bijlage 5) Dat kan ertoe leiden dat één van de twaalf Drentse gemeenteraden de regiovisie niet wil vaststellen. In die situatie moet er opnieuw een proces plaatsvinden om tot een gedragen regiovisie te komen.

De regiovisie is een richtinggevend document, maar moet zowel lokaal als regionaal verder worden uitgewerkt. Lokaal is de verbinding tussen de beleidslijnen uit de regiovisie met preventie, de sociale en pedagogische basis, de eerstelijnsvoorzieningen en lichte vormen van hulp essentieel.

Regionaal is de verdere concretisering van het richtinggevende kader in de uitvoeringsagenda van belang. Beide ontwikkelingen vragen om goede afstemming. In de nu ingerichte structuur voor samenhang en sturing zal uitwerking van die ontwikkelingen onderwerp van gesprek zijn en afgestemd moeten worden.

In de regiovisie wordt aandacht besteed aan beschikbaarheid, kwaliteit en betaalbaarheid van gespecialiseerde jeugdhulp. Daar ligt een taak voor de jeughulpregio. Maar de invulling van de uitgangspunten zoals normaliseren, zo thuis mogelijke hulp, terugdringen van verblijfsplaatsingen bijvoorbeeld, is een verantwoordelijkheid van de wettelijk aangewezen verwijzers. Als de uitgangspunten aandacht krijgen heeft dat invloed op vraagstukken over beschikbaarheid en betaalbaarheid. Over de onderlinge afstemming tussen gemeentelijke aanpak en de regionale taak wordt in de regiovisie geschreven (onderdeel 8): tot nu toe zijn de gesprekken per gemeente niet gestart. Dat zal na het zomerreces van 2026 het geval zijn.

Integrale afstemming

- Adviesraad Sociaal Domein gemeente Meppel
- Team jeugd gemeente Meppel
- POH Jeugd gemeente Meppel
- Daarnaast zijn ervaringsdeskundigen, jeugdhulpaanbieders, onderwijspartners en gemeenteraden door de jeugdhulpregio Drenthe geconsulteerd voor het geven van hun visie op de concept-regiovisie.
- Drentse gemeenten

Uitvoering

Regionaal is de verdere concretisering van het richtinggevende kader in de uitvoeringsagenda van belang. Dit vraagt om goede afstemming. In de nu ingerichte structuur voor samenhang en sturing zal uitwerking van die ontwikkelingen onderwerp van gesprek zijn. In de regiovisie wordt aandacht besteed aan beschikbaarheid, kwaliteit en betaalbaarheid van gespecialiseerde jeugdhulp. Daar ligt een taak voor de jeugdhulpregio. Maar de invulling van de uitgangspunten zoals normaliseren, zo thuis mogelijke hulp, terugdringen van verblijfsplaatsingen bijvoorbeeld, is een verantwoordelijkheid van de wettelijk aangewezen verwijzers. Als de uitgangspunten aandacht krijgen heeft dat invloed op vraagstukken over beschikbaarheid en betaalbaarheid. Over de onderlinge afstemming tussen gemeentelijke aanpak en de regionale taak wordt in de regiovisie geschreven (onderdeel 8): tot nu toe zijn de gesprekken per gemeente niet gestart. Dat zal na het zomerreces van 2026 het geval zijn.

Communicatie

De communicatie over de inhoud en verdere uitwerking van de regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp wordt door de JHRD verzorgd.

Financiën

De regiovisie als zodanig heeft geen financiële impact. De financiële impact met betrekking tot de uitgaven voor gespecialiseerde jeugdhulp komt aan de orde via de P&C cyclus. De financiële impact met betrekking tot de Jeugdregio, komt aan de orde als de definitieve GR tekst, het bedrijfsplan en de meerjarenraming worden aangeboden.

Bijlagen

1. "Regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp Drenthe 2026 – 2030".
2. Raadsvoorstel "Regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp Drenthe 2026 – 2030".
3. Raadsbesluit "Regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp Drenthe 2026 – 2030".
4. Feedback Adviesraad Sociaal Domein op regiovisie na verwerking zienswijzen JHRD 26 maart 2026
5. Overzicht zienswijzen Drentse gemeenteraden